

MUSÀRIA I LA SEVA MARE

[1] MARE. – Si encara podem trobar un altre amant com Quèreas, Musària, caldrà sacrificar una cabra blanca en honor de la comuna,³⁸ una vedella en honor de la celeste dels jardins,³⁹ i oferir garlandes a la dispensadora de riquesa,⁴⁰ perquè llavors serem del tot felices i tres cops benaurades. Ja veus ara tot el que en traiem, del teu jovenet, que no t'ha donat mai ni un òbol, ni vestits, ni calçat, ni perfum: sempre excuses i promeses i grans esperances, i molt allò de «si el meu pare...»,⁴¹ i arribo a ser senyor del patrimoni, tot serà teu». I tu vinga dir que t'ha jurat que et farà legalment la seva esposa.

MUSÀRIA. – És que m'ho ha jurat, mare, per les deesses i per la Políada.⁴²

MARE. – I tu te'n refies, és clar; i per això l'altre dia, quan ell no tenia res per a contribuir al convit,⁴³ li vas donar el teu anell sense que jo ho sabés, i ell el va vendre i s'ho va gastar en beguda, i també li vas donar els dos collarets jònics, que valien dos darics⁴⁴ cadascun, i que t'havia regalat Pràxias de Quios, l'armador,⁴⁵ el qual els havia fet fer a Efes. Però calia que Quèreas aportés la seva part als col·legues. I de la llenceria i les túniques, ¿què puc dir? Realment hem fet amb ell una bona troballa i n'hem tret un immens profit!

[2] MUSÀRIA. – Però és maco i ben plantat, i diu que està enamorat i plora i, a més, és fill de Dinòmaca i de Laques, l'areopagita,⁴⁶ i afirma que ens casarem, i tenim grans esperances en això només que el vell la dinyi.

MARE. – Llavors, Musària, si ens cal calçar-nos i el sabater ens demana dues dracmes, li direm: «No en tenim, de diners, però pren una mica de les nostres esperances», i al flequer, el mateix; i, si ens exigeixen el lloguer, respondrem: «Espera't fins que es mori Laques, el de Còlitos:⁴⁷ t'ho pagaré després de les nocces.» ¿No et fa vergonya ser l'única meuca que no té arracades ni collar ni vestits tarentins?⁴⁸

[3] MUSÀRIA. – ¿I què, mare? ¿Són més felices i més maques que jo, elles?

MARE. – No, però sí que són més llestes i saben fer de meuques, i no es refien de les paraletes ni dels joves que tenen els juraments a flor de llavis. Tu, al contrari, la crèdula i la fidel, ni t'acostes a cap altre que no sigui Quèreas. L'altre dia mateix, quan va venir aquell pagès acarneu, també ell tot ben plantat, que t'oferia dues mines —el preu del vi que havia venut per encàrrec del seu pare—, tu el vas engegar i, en canvi, te'n vas al llit amb Quèreas, el teu Adonis.

MUSÀRIA. – ¿I què? ¿Calia que deixés Quèreas a l'estacada i acceptés aquell llaurador que feia ferum de boc? Per a mi Quèreas, com diuen, és fi i un porquet acarneu.⁴⁹

MARE. – D'acord: aquell és un pagesot i put de mala manera. Però, ¿per què no vas acceptar tampoc Antifont, el fill de Menècrates, que et prometia una mina? ¿Que no era maco i cultivat i igual de jove que Quèreas?

[4] MUSÀRIA. – Però Quèreas ens va amenaçar d'espellar-nos a tots dos si mai m'inxampava amb ell.

MARE. – ¿I quants altres les han fetes, també, aquestes amenaces? ¿Potser et penses estar sense amants per això i mantenir-te casta, no pas com una meuca, sinó com si fossis una sacerdotessa de la dispensadora de lleis?⁵⁰ Deixem-ho córrer. Avui són les Haloès.⁵¹ ¿Què t'ha regalat per a la festa?

MUSÀRIA. – No té res, marona.

MARE. – ¿Aquest és l'únic que no s'ha empescat camàndules per enredar son pare, que no ha enviat cap criat per entabanar-lo, que no li ha demanat res a sa mare amenaçant-la d'enrolar-se com a soldat si no en rebia res, sinó que s'està assegut empobrint-nos sense donar-nos res ni deixar tampoc que rebem res dels qui donen? Però, ¿tu et penses, Musària, que tindràs sempre divuit anys? ¿Creus que Quèreas sentirà el mateix quan serà ric, i sa mare li trobi unes noces opulentes? ¿Et penses que se'n recordarà encara, de les llàgrimes o dels petons o dels juraments, quan vegi potser cinc talents de dot?

MUSÀRIA. – Ell se'n recordarà, i en tinc proves: encara no s'ha casat, i, per més que l'hagin forçat i l'hagin obligat a fer-ho, ell s'hi ha negat.

MARE. – Tant de bo que jo quedi com una mentidera. Però, quan arribarà el moment, Musària, te'n faré memòria.